

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI KOZLÓNY.

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis instiütam ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általatok a katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.)

XIII. Leó pápa *Zichu Nindze* 1895. márc. 6-án.

Megjelen hetenkint 3-szor: hétfőn s szombaton este és csütörtökön délelőtt. Kéziratok nem adhatnak vissza.	Előfizethetni a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, szt. István-tér 1.	Felolvas szerkesztő: BONITZ FERENC. Kiadótulajdonos: MILLER JÓZSEF.	Előfizetési ár: Egész évre . . . 6 frt — kr. Félévre . . . 3 frt — kr. Negyedévre . . . 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 5 kr.	A 30 hegyre osztott oldal helyenkint 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr. Nyilttér soronkint 50 kr. Többzori hirdetéseknei engedmény
---	--	--	---	--

A kiegyezés megújítása.

(z) A mult napokban a liberális sajtó és ennek különösen a kormányhoz közel álló organumai azon kérdést feszegették, hogy az 1897-ben megújítandó kiegyezést miképen kell megcsinálni és kik csinálják? A »mikepen«-re kevesebb súlyt fektettek, de annál nyomatékosabban hangoztatták, hogy a kiegyezést csakis a jelenleg uralkodó liberális rendszer képes megújítani és fentartani és ennek bizonyítgatása közben újra és újra hivatkoztak — joggal-e vagy sem, azt ne kutassuk — arra, hogy a korona teljes bizalommal viseltetik a liberális kormány, par excellence a Bánffy-kormány iránt. De akik így érveltek, azok szándékosan és a nemzet félrevezetése céljából elhallgatták, hogy ugyanaz a liberális kormány a radikális egyházpolitika bomlasztó hatása következtében csak a kiegyezést ellenző függetlenségi és 48-as párt támogatásának köszönheti, hogy még él.

Mi néppártiak nem óhajtunk bele szólni a kiegyezés megújítása körül támadt hírlapi vitába. Mi erre nézve szabadkezet tartunk, és tehetjük ezt bátran, elvi álláspontunkhoz való szilárd ragaszkodásunk mellett, és tehetjük ezt annál is inkább, mert itt amugy is nem annyira elvi, mint inkább konkrét, gyakorlati és alkalmazkodási kérdések forognak szóban. Ezekhez az adatok, a helyzet teljes feltárulása előtt nem is lehet hozzá szólni és különben is mi nem vágyó- dünk e kérdésekben vezérszerepre, hanem fentartjuk már kifejtett álláspontunkat.

A kormány és a szabadelvűpárt kedvéért nem vágyó dünk sem utmutatók, sem segédkezők szerepére.

Hiszen azt sem tudjuk, ez a párt, vagy ez a kormány fogja-e megcsinálni a kiegyezést? Mi mindakettőt teljesen alkalmatlannak, képtelennek tartjuk erre, mert eddig még egyik sem felelt meg a jogosult várakozásoknak, azon felül pedig elvi álláspontja hibásnak, eljárása mindenben felületesnek bizonyult. Ez okokból már tömén- telen kárt okozott és a bajoknak egész

sorozatát képtelen volt vagy nem akarta elhárítani. A gyűlölet, az ellen- szenv magvát hinté el és számtalan akadályt gördített a közjogi elvek életbeléptetése elé.

A szabadelvű kormány-rendszer uralma alatt a nép elszegényedett, az agrármozgalom megindult, a szociális mozgalom pedig gyökeret vert. Ez a rendszer nem mutathat fel egy szer- ződést, egy ügykezelést sem, melyben az ország érdekeit idejekorán felismerte és kellőképen érvényesítette volna. Frázisokban bővelkedett, nagyszabású, óriási dolgokba ment bele, de sem előre látni, sem számítani nem tudott soha. Elő példái ennek a valuta ren- dezése és vaskapu szabályozása.

A valutarendezés és a vaskapu szabályozása, és még néhány kisebb ügy, ha ugyan lehet kicsinynek ne- vezni azt féktelen szerepelni vágyódást és reklámcsinálást, mely a szabad- elvű párt minisztériumainak sajátja, elnyeli mindazt, a mit a regále-jog- nak az állam érdekében való elkob- zása, a mit a fogyasztásnak minden mértéket meghaladó megdrágítása és a nemzet adóképeségének kimerítő igénybevétele az állam pénztárába hal- mozott.

A kiegyezés megújításában a fő- dolog az, hogy jól csinálják, hogy jóra való, megbízható, hogy jogérzettel bíró emberek kezeljék, nem pedig nyitrai elvek és nyitrai jogérzet, sem nyitrai eskü és nyitrai megbecsülése az alkotmányos jogoknak.

A kormány élére nem kellenek oly pártok és olyan emberek, a kik a haza érdekeit nem helyezik saját érdekek elibe, hanem igenis saját személyes és párturalmuk érdekében akárhányszor felforgatták a belbékét és elárulták a haza és a dinasztia érdekeit.

A 97-es kiegyezést is csak úgy fogjuk a nemzet és az állam érdeké- ben jól megcsinálhatni, ha előbb a korrupcióval szakítunk, ha komoly és ha elvi és erkölcsi alapokon szer- vezett párt és kormány fogja azt kezébe vehetni.

Épen azért már előre is az egyez- kedő felek közt a bizalmatlanság, a kapzsiság az egyoldalú és önző fel-

fogásnak magvát vetni és emészto lángjait szitni, — úgy hisszük a kérdés megoldására ez a legelhibázottabb ut, valamint hogy a mi érdekeink ér- vényesítésének egyik nélkülözhetlen feltétele a köztünk való béke és egyet- értés helyreállítása.

Házkutatás egy katolikus körben.

A ráckevei házkutatásnál sokkal botrá- nyosabbról kaptunk tegnap értesítést. A kor- mány közegei már annyira mennek, hogy még a katolikus körökbe is behatolnak, ott összevissza kutatnak mindent, a köröket hazaárulók barlangjainak deklarálják és rendőri felügyelet alá helyezik.

Igy *kímélik* Magyarországon a kath. vallást!

Tudósításunk a következő:

A „Fejérmegyei Napló“ hasábjain már rég óta olvasom regisztrálva azon szánandó és eléggé nem jellemezhető, botrányos mó- don üzött lélekvásárlást, melylyel a kor- mány és szövetségei az embereket behá- lózni és a szavazatokat maguk részére a közéleti erkölcsen kultuszának nagyobb di- esőségére minden áron biztosítani töreked- nek. — Nem tűnnek föl ez oly szembeszö- kően lelkeim előtt, ha abszolút kormány- forma alatt élnek, de mert alkotmányos ál- lam polgára vagyok, nem titkolhatom el szívem szabad érzelmeit s ki kell jelentem, hogy ezen szabadságunk ellen inté- zett merényletre arcomba szökik a vér s lel- kemet utálat tölti be azokkal szemben, kik alkotmányos módon akarnak kormányozni és abszolutisztikus zsarnoksággal fojtanak el mindent, mi az ő beteges, nemzetbenítő politikájuknak nem parioz. — Hogy azon- ban a józanabb és éppen ezen oknál fogva elégedetlenebb elemek utálatát annál teljesebb legyen, én is mutatok be egy pár példányt a közéleti erkölcsen magasabb iskolájából.

Van Jász-N.-Kun-Szolnok vármegyében egy kised közösg, *Rdközzé*, melyet a libe- rális lapok csak nem régiben is erősen meg- nyomorgattak, de a melyet a meg nem mé- telyezeti józanabb sajtó jogosan és érdem- szerint megdicsért. Ezen közösgben egy kath. népkör alakult, mely az isteni és em- beri törvények tiszteletben tartását, a kath. öntudat erősítését, az összetartozandóság magasatos eszméjének ápolását tűzte ki egyedüli feladatának. Össze is dugták rögvést a kapea-liberalizmus főbb korifeusai fejéket s elhatározták, hogy az Úr szőlőjében talált egészséges palántát ki kell tépni, mert kü- lönben az egyedül tödvözítő liberalizmusnak utolsó foszlányai is megsemmisülnek. A terv és módszer e becses lap hasábjain már sok- szor volt szallóztatva. Most is ugyanazt vet-

ték alkalmazásba. Gyanúsítottak, hogy a katolikusok fel akarják forgatni a község békéjét, megakasztják annak egészséges fejlődését, testvért testvér ellen harcra állítanak. A korollárium tehát az, hogy a község lakosai, kik eddig a liberális lapok állításai szerint szorgalmas, természetesen eszű, hazafias gondolkodásúak voltak, most egyszerre hazaárulók, sötét fejűek, pappártiak, fészkelődő ultramontánok lettek. Őket nyilván kell tartani és nyomogatni kell minden téren, hogy a közeledő képviselő választásokra végleg megpuhuljanak.

Mindenek előtt meg kell tudni, hogy milyen szellemű táplálékkal szaturálják a körben magukat. Megjelent ez okból a szolnoki főkapitány társaságában néhány nemzetboldogító szabadelvű busmagyar és déli 12 óra tájban, *mikor a körben senki sem taládkható, vizsgálatot tartottak. Összehívték a lapokat, megnézegettek az asztalírókakat s miután látták, hogy a körben az asztalokon „Hazánk”, „Nemzeti Ujság”, „Fejérmegyei Napló”, „Magyar Néplap” és a „Herkó Péter” hovernék, kimondatott, hogy a kör akna haret folytat az üdvözítő liberalizmus ellen, tehát hazaárulók barlangja és ezért rendőri felügyelet alatt kell tartani. Mi jögon történt ezen nem kért látogatás? Nem tudni. Annyi azonban tény, hogy az illem szabályai szerint ennek legalább akkor kellett volna megtörténnie, amikor a tagok is jelen voltak. De megbocsájtható a hivatalan és kellometlen vendégeknek ez a kis udvariassági botlás, mert után attól féltek, hogy az egészséges eszű és jámbor kath. polgárok ki obrudalják őket.*

Csókány.

Az életbeléptetés.

(—c.) A hivatalos lap tegnapi száma közli az anyakönyvi felügyelőék kinevezését. E kinevezések újra bizonyítják, hogy az egyházi politikai törvények életbeléptetése nem történik a kellő körültekintéssel, nevezetesen

pedig, hogy az egyes vidékek érdekei teljesen figyelmen kívül hagyatnak és hogy a felügyelői állások csak jól dotált színekurák liberális stréberék számára. Mit kores pld. Filtsch százsz képviselő a temesvári, Horváth pápai főszolgabíró a losonci, Vertán aradmegyei árvászeki ülnök a nagy-becskeréki Ottlik aradi szolgabíró a brassói körületben?

A kinevezések a következők:

1. Budapest székhelyvel nevezett anyakönyvi felügyelői körületbe (Pest és Esztergommege, Budapest és Kecskemét városok) Madarász Elemért, Tolnavarmegye főjegyzőjét;
2. a temesvári körületbe (Krassó-Szörény és Temesmege, Temesvár és Versec város) Filtsch József orsz. képviselőt;
3. a nyitrai körületbe (Nyitra és Barsmege) Csillaghy György nyitrai kir. törvényszéki bírót;
4. a szatmár-németi körületbe (Szatmár és Szilágymegye és Szatmár-Németi város) Magas Károly pénzügyminiszteri segédtitkárt;
5. a rózsahegy körületbe (Trencsén-, Árva-, Liptó-, Zólyom és Turócmege) dr. Klinovszky Lénárdot, Árva megye főjegyzőjét;
6. a szabalkai körületbe (Bátó-, Csongrád-, Csanád- és Békésmegek, Ujvidék, Zombor, Baja, Szabalka, Szegeed és Hódmező-Vásárhely városok) Kostyal Ferencet, a perlaki járás főszolgabíróját;
7. a nagy-rávid körületbe (Bihar megye és Nagy-Várad város) Szunyogh Lorándot a berettyóújfalui járás főszolgabíróját;
8. a pozsonyi körületbe (Moson-, Pozsony- és Győrmege, Pozsony és Győr városok) Ollé Benót a csallóközi járás főszolgabíróját;
9. a losonci körületbe (Hont-, Nógrád- és Gümörmege, Selmec városa) Horváth Lajost, a pápai járás főszolgabíróját;
10. a pécsi körületbe (Tolna-, Baranyamege és Pécs város) Bolgár Kálmán pécsi ügyvédet, a VII-ik fizetési osztályba;
11. a beregszászi körületbe (Ung-, Bereg-, Ugocea- és Máramarosmege) dr. Ferencczy Eleket, Zemplénarmegye tb. főjegyzőjét;
12. a székesfejérvári körületbe (Fejér-, Veszprém- és Komárommegek, Székesfejérvár és Komárom városok) Németh Imrét, Fejérvarmegye tb. főjegyzőjét;

13. a nagy-kiszai körületbe (Somogy- és Zalamege) Botffy Lajos, Zalavarmegye tb. főjegyzőjét;

14. a dévai körületbe (Hunyad- és Aradmege, Arad városa) Barcsay Bólat, a dévai járás főszolgabíróját;

15. a dési körületbe (Beszterce-Naszód-, Szolnok-Doboka és Kolozsmegye, Kolozsvár városa) Fiótt Ferenc Adolfot, a bethleni járás főszolgabíróját;

16. a nagy-enyedi körületbe (Szeben, Alsó-Fejér- és Torda-Aranyosmege) Felszeghy Sándort, a radnói járás tb. főszolgabíróját;

17. a szombathelyi körületbe (Vas-, Sopronmege, Sopron városa) Sányi Kálmán, vasvármegyei árvászeki ülnököt;

18. a nagy-becskeréki körületbe (Torontálmegye, Pancsova városa) Vertán Péter aradarmegyei árvászeki ülnököt;

19. a kassai körületbe (Abauj-Torna-, Szepes-, Sárosmege, Kassa városa) Kertész Gyula főispáni titkárt;

20. a brassói körületbe (Háromszék-, Brassó-, Fogaras- és Nagy-Küküllőmege) ifj. Ottlik Gézat, az aradi járás szolgabíróját;

21. a marosvásárhelyi körületbe (Maros-Torda-, Kis-Küküllő-, Udvarhely- és Csikmege és Maros-Vásárhely városa) Kathanay Domonkót, a marosi felsőjárás szolgabíróját;

22. a nyíregyházi körületbe (Zemplén-, Szabolcs- és Hajdumegye és Debrecen városa) Dumbrava Lászlót Kolozsvarmegye aljegyzőjét;

23. az egeri körületbe (Szolnok-, Heves- és Borsodmegek) Okolicsányi Lajost, Hevesarmegye számvevőjét a VIII. fizetési osztályba.

Az életbeléptetés egyéb újabb mozzanataiból itt mutatunk be egy kis anthológiát.

Pozsony városa szombaton rendkívüli közgyűlést tartott, melynek tárgya az állami anyakönyvvezetés életbeléptetése volt. A városi tanács azon álláspontra helyezkedett, hogy az állam az állami anyakönyvvezetésnek dologi költségeit is fedezze. Szóval, hogy a városnak nincs semmi köze az állami anyakönyvvezetéshez; vagy pedig a város nevezze ki az anyakönyvvezetőket, a költségeket viseli, s ezért az illetékeket is beszedi. Hogy mily fényesen áll Szilágyi Dezső a liberaliz-

TÁRCA.

Bucsujárás Mária-Cellbe 263 évvel ezelőtt.

Millió és millió keresztény férfi és nő zarándokolt már Mária-Cellbe azon időtől fogva, a mikor egy szt. Lambrecht rendházából való jámbor szerzetes, 1157-ben szent Tamás nappján a mária-celli erdőségbe vitte a csodatevő Istenanya képét. Császárok és királyok, hercegek és fejedelmek, főurak és polgárok hagyták el otthonukat s elzarándokoltak az Istenanyába vetett bizalommal Mária-Cellbe és mindig segítségre találtak ügyes-bajos dolgaikban. Százozórével kereszték fel évenként a bucsujárók ezt a kőghelyet és minden egyes kőmenet újabb tanujele volt a nép vallásos érzületének.

A legépületesebbek voltak az utóbbi időben a P. Ábel Jézustársasági atya vezetőse alatt tartott férfi-zarándoklatok. Ezen zarándoklatok a legszebb, a legimpozánsabb demonstrációk voltak azokkal szemben, a kik mindenáron arra törekednek, hogy kiöljék a népből a vallásos, a keresztény érzületet. Hogy sikerült oly processziókat létesíteni, melyeken ezrével vettek részt a hívők rang és rangkülönbség nélkül, ez nem esekély dolog a mostani katolikus ellenes, hitetlen világban.

A Mária-Cellbe vezetett bucsujárások egyik legnagyobbika az volt, a melyet 1692-ben IV. Esterházy Pál herceg nádor fejedelmi pompa közepette vezetett.

Esterházy Pál herceg 1675-ben született s ő volt első surja a Forchtensteini család hercegi ágának. Kitüntette magát úgy a politikai, mint a katonai téren. 1665—1636-ig szervezte a törökök ellen vezetett hadakat s 1531-ben magyar palatinus lett. A mária-celli kegy-templom kincstárában igen sok ajándékot őriznek,

melyeket a herceg késő utódi adományoztak. Az oltáron még ma is egy feszület áll, melyet Esterházy Margit hercegnő maga gyalog vitt Mária-Cellbe.

A mint már említettük Esterházy herceg rendezte az 1692-ik évi impozáns processziót Mária-Cellbe. A processzió a sopronmegyei Kis-Martontól augusztus 27-én d. u. 4 órakor indult el.

A Szent-Keresztről nevezett pápáság levéltárában egy azon időből való latin kéziratot őriznek, mely a következőképp írja le a zarándoklatot:

Legelől ment a zarándoklat vezetője hosszú kék ruhában, fején koszorút viselt, kezében pedig cimert és botot tartott. Ezután következett három kék ruhás, felkoszorozott férfi, a kik egy nagy, vörös, arannyal átszőtt zászlót vittek. Utánuk lépkedtek a herceg összes uradalmából való gyermekek, a kik párba állítva százanként egy-egy kisebb zászló alatt mentek; összesen 3860-an voltak. Következett egy zászló mely előtt egy kék ruhás férfi megy kezében bottal és cimerral, utánna pedig 3860 férfi haladt. Ismét egy felkoszorozott férfi után zászló alatt az öregebb férfiak mentek, mintegy 1500-an. Egy másik, szintén felkoszorozott, zászlós kék ruhába öltözött férfit 100 kis-martoni polgár követett. Ezután egy hasonlóképpen cimerral és bottal ellátott férfi, majd két kisebb zászlót vivő gyermek következett, a kik mögött a trombitások és dobosok foglaltak helyett. A muzikusok páronként menve a litániákat énekelték. Egy másik lobogó és hat ministráns gyerek után a rózsafüzért imádkozók mentek. Ezeket követte a plébános és számos pap egyházi ruhában, utánuk pedig a gyermek Jézus szobrát. A szobor után négy pap teljes ornátusban haladt, a kiket négy prelátus

mintegy 100 zenészzel és pappal követett. Utánuk jött Esterházy Pál herceg palatinus. számos gróf és báró páronként, így többek között Csáky László, Zichy Imre és Péter, a nádor három fia Esterházy József, Adam és Zsigmond, Esterházy József és Ferenc, Nádasdy István stb. A többi nemesek és az udvari szolgáló személyzet után ismét egy kék ruhás és koszorús férfi következett kezében zarándokbottal, kíséretében egy zászlótartóval. Nyolc fehér ruhás és koszorús leány címeres zarándokbotokat vitt egy másik fehér ruhás leány előtt, a ki az Istenanya szobrát hordozta.

Ezután következett a palatinus neje, Esterházy hercegnő utána pedig számos grófné, özv. Esterházy és Nádasdy grófné, továbbá Esterházy Klára, Julia, Krisztina, Mária s még több hölgy lépdelt. Mintegy 120 nemes hölgy után 6 zászló alatt mintegy 1235, a hercegi uradalmakból való hajdon következett felbontott és megkoszorozott hajjal. Egy másik zászló mögött 710 asszony haladt. Egy harmadik zászlót körülbelül 510 férfi követett, a ki kereszt formában kiterjesztették karjaikat. A k. b. 11.200 emberből álló processziót még számos kocsi, szekér és lovasember követte.

Ezt a bucsujáratot nagyszerűségben csak az I. Nagy Lajos magyar király által vezetett zarándoklat multa fölül, a melyet a vallásos király 1363-ban vezetett Mária-Cellbe győztes hadjárat után, hogy hálát mondjon a Boldogasszonynak a neki nyújtott segedelmért.

Vajha a bucsujárások napjainkban ismét olyan impozánsakká válnának, mint a múlt századokban, hogy a katolikusok így is tüntethessenek hitők és a Boldogasszony tisztelete mellett!

B.

mus, azt ékesen bizonyítja a közgyűlésnek rendkívül gyér látogatottsága. Ugy látszik, a hírek pozsonyi liberálisok nem lelkesednek nagyon a liberalizmusért. A közgyűlésen csak Havlicsek plebánus szolgált fel, a ki kérdezte, hogy a törvény melyik §-a kötelezi a várost a kiadások fedezésére? Dr. Müller polgármester kijelenté, hogy ilyen paragrafus tényleg nem létezik, Havlicsek támogatta a tanács vitványát, melyet aztán egyhangulag elfogadtak. — Látnivaló tehát, hogy az életbejuttatás még a „liberális“ városokban is „sima“ lesz.

A csallóköz-sárosfai községhez tartozó Nagy-Lógh és még néhány község számára a miniszter a megye fölterjesztése folytán külön anyakönyvvezetői kerületet szervezett, a minnek a nevezett községek annak idején nagyon megörültek; most azonban örömiük büra fordult, mert a miniszteri rendelet értelmében a községek kötelesek az anyakönyvvezetés számára hivatalos helyről gondoskodni és felszerelni. Ez a községeknek évi 2—300 frtba kerülne. A községek most arra kéri a minisztert, hogy ne adjon nekik külön anyakönyvvezetőt, mert ők a költségeket nem bírják.

Jász-Kun-Nagy-Szolnokmegye közigazgatási bizottsága az alispán indítványára elhatározta, hogy a megye összes anyakönyvvezetőit megbizsa a házasságkötéssel is, kivéve Kőtelek, Tisza-Szentlőrinc, Tisza-Szajol és Tisza-Nagyred községeket, kik házasságkötés dolgában a szomszédos községekhez esatoltottnak. Jászvadász, Kisér, Jászládány, Kenderes, Abad-Szalok és Tisza-Roff kivételével a helyettes anyakönyvvezetők is kötnék házasságokat.

A választási jog elközbása.

Ismét egész halmaza az adatoknak gyűlt össze, melyeknek mind egyike megdöbentő jele annak, miképen készíti elő Bánffy báró a jövő választásokat.

A versendi (Baranyavármegye) körjegyzőségben, mint ottani levelezőnk írja, a választók névjegyzékének **lemásolását megtagadták, hivatkozással egy rendeletre**, mely a körjegyzőt a lemásolás megtagadására utasítja. A lizsta összoállításában a legnagyobb fokú siendriánság, vagy rosszakarati tapasztalható. **Feltűnő a nevek hibás kiírása, az életkor és foglalkozás elferdítése.** Tegyük fel, hogy nincs emberünk, ki a dologgal törődne, a mai választási rendszer mellett, hány és hány állampolgárt fosztanáknak meg szavazatótól? A dolog azonban segítve lett. A reklamáció idejében megtörtént, különös hangsúlyozásával annak a körülménynek, hogy egy rendeletre való hivatkozással, a lizsta lemásolása megtagadtatott, a miért is a reklamáció csak általánosságban mozoghat. Kíváncsian várjuk és figyelemmel kísérjük a központi választmány intézkedéseit.

Csongrádon 8-án reklamáltak a névjegyzék ellen, még pedig 28 kihagyottnak felvételért, 21 felvettnek kihagyásáért, 7 esetben pedig a hibásan beírt életkor kijavításáért. A kihagyottak közt van orvos és dohányraktári felügyelő, a felveendő közt hajóskapitány és gyógyszerész A „Cs. K.“ a két utóbbiról megjegyzi, hogy egyik sem adófizető és nem is lakik Csongrádon.

A rékasi (Temesm) szolgabíró ellen a kerület egy választója, mert sértő kifejezések mellett kitaszította irodájából, panaszt tett a belügyminiszternél s az ottani királyi járásbírósnál. A községi előjárásról a reklamálásához szükséges adatok kiszolgáltatását megtagadta, hivatkozással a főszoalgaírók követező levelére:

Kardos barátom! Adófőkönvi kivonatokat adhat ki, egyéb bizonyítványokat nem. Az illető reklamáló szerezze azokat be az illetékes hatóságnál.
Üdv. **Ivanovich** s. k.

Igy lehetetlen reklamálni.

Szentesen a számtisztek állították össze a jegyzéket, de oly botrányos könnyelműséggel, hogy a törvényben kitűzött tíz nap nem volt elegendő a bajnok reklamálásával való orvoslására. A választók tömegesen kimutatták, hogy a lajstromban a vezeték- és keresztnevek, a foglalkozás és életkor hibásan vannak bejegyezve.

BELFÖLD.

— A néppárt és az antiszemita.
A Pozsonyban megjelölt antiszemita „Westungarischer Grenzboten“ tegnapi számában olismerőleg vezérelkezve a néppárt célnadatos választási előkészületeiről és pozsonyi szervezkedéséről azt mondja, hogy a néppárt — néhány lényeges pont kihagyásával — magáévá tette a „Westungarischer Grenzboten“ antiszemita, agrár és szociális programját. Tisztolt lapirásunk téved. Mi nem vettük át az ő programját, mert a mi programunk minden egyes pontját maga a **nép** lelki és anyagi szükségletei állapították meg és ezen programért országsszerle **lelkese**dik a **nép**, míg t. lapirásunk programját Pozsony megye határain kívül alig ismerik. A mi pedig az antiszemitizmust illeti, a néppárt ebben nem fogja követni a „Westungarischer Grenzboten“-nek Luegeróval teljesen azonos irányát.

— Vizslá a liberális pártban.
A „Vaterland“ tegnapi száma kapcsolatosan a „Branik“ nek általunk már közölt hírével igen érdekes dolgot mond a szabadpártban uralkodó viszalokról. E szerint a Tisza- és Wekerle-Csáky-Szilágyi-fele frakciók egyesült erővel megakáriják bukni Bánffy, a ki most a „Branik“ utján szinte fölhivatalos formában kijelenti, hogy fel akarja osztani a képviselet-hatart. Bánffy tehát hadat izen a Tisza-Wekerle-klikknek, de ez — nygmond a „Vaterland“ — nem teveszhető meg bennünk, mert ha új választásokra kerül a dolog, Eötvös Károly majd kibékíti a haragosokat és akkor Bánffy, Csáky, Tisza és Kossuth föltétlenül zárt sorokban kűzdeni fognak az államfentartó elemek ellen. Mi egyáltalában el nem képzelhetjük, hogy az új választásokat a legzúdalkodott radikális áramlat fogja megsejálni. Hiszen ebben az esetben az egész ország olyan mozgalomba sodortatnánk, melynek következményei ma még kiszámíthatatlanok. Hogy vér is fog folyni arról meg vagyunk győződve, mert az emberek nem mindennél olyan türelmesek, mint Nyitra. Mi azt hisszük — így fejezi be cikkét a bécsi lap, hogy most, midőn már maga Bánffy is nyilvánosan bevallja, hogy a radikális klikket összevezették, már nagyon is ideje volna Magyarországnak megrekódt szekerét visszateríteni a helyes kerékvágásba és a célból a tehetetlen, nevesztéses és ostobasága és arroganciaja által már veszélyessé vált Bánffy báró helyett a magyar politikai vezetését meghízható, derek államfőre bízni. Ha a magyar kormány élén loyális, dinasztikus, rátermelt, a radikális és a Kossuth-féle befolyásoktól ment államfő áll, akkor nyugalommal nézhet mindenki az új választások elé.

Telefon-jelentések.

— „Zavar Esztergomban“ cím alatt a „Magyar Allam“ mai száma feltűnő cikket közöl, melyben kijelenti, hogy amit a „Pesti Hirlap“ a fenti cím alatt közölt (s a miről mi is tudomást vettünk Szerk.) igaz. A „M. Á.“ előadása szerint a legutóbbi püspöki konferencia egyhangulag kimondotta, hogy a róm. kath. tanítóknak nem engedhető meg az állami anyakönyvvezetés elvállalása, mert ettől a népoktatási törvény és lelkiismeret tiltja őket. Ezen egyhangu határozat ellen a kormány a biberos herceggprimás közbenjárásával Rómához fordult és ott a püspökök és szerzetek kongregációja megengedte a tanítóknak bizonyos kautelák mellett az anyakönyvvezetés elvállalását. Ezen határozat oka az volt, hogy a kongregáció elé az ügy elbírálására föltétlenül szükséges adatok nem terjesztettek. A biberos

herceggprimás azonnal értesítette ezen határozatról a kormányt és még a megyei püspököknek is szétküldötte mint magánhasználatra szolgáló utasítást. Teljesen való, mondja a „M. Á.“ az is, hogy a kongregációt figyelmeztették vezetésére és rendelkezésére bocsátották a szükséges adatokat s a ki ezt tette, jól tette. Ezen figyelmeztetés következménye az volt, hogy a római kuria a biberos herceggprimást tiltította az említett határozat kihirdetésétől és erről értesítette a püspököket is. Az egész ügyre vonatkozó adatok csak furesa indiszkreáció utján kerülhettek a szabadkömüves „Pesti Hirlap“ birtokába.

Mi jelenleg nem lévén abban a helyzetben, hogy egy a „Magyar Allam“, mint a „Pesti Hirlap“ adatait ellenörizzük, egyszerűen regisztráljuk mindkét lap állításait és feszült érdeklődéssel várjuk az ügy fejleményeit. Annyit azonban már most is látunk, hogy a liberális kormány szükség esetében nagyon szívesen folyamodik segítségért ugyanazon Vatikánhoz, a mely ellen a törvényhozásban, a sajtóban és a közéletben oly elkeseredetten küzd. (Szerk.)

Szemecz Emil ügye. Néhány fővárosi lapnak azon híre, hogy a honvéd főparancsnokság a budapesti honvéddandár besületbírósnágnak határozata alapján Szemecz Emil tart. honvéd főhadnagyot, a „Magyar Allam“ fel szerkesztőjét rangvesztésre ítélte, magánértesüléseink szerint oda igazítandó, hogy Szemecznek ilyen tartalmu határozatot kézbesítettek ugyan, de mivel semmiképen sem volt bebizonyítva, hogy a rangfosztás: József főherceg honvéd főparancsnok helyben hagyta, Szemecz a határozatot nem vette tudomásul és kinevezési okmányának kiadását megtagadta. Más oldalról ugy értesülünk, hogy József főherceg hozzájárult a Fejérvári báró honvédelmi miniszter presszója alatt hozott határozathoz.

A szociáldemokraták ellen. A főváros III. kerületének magyar érzelmu munkásai tegnap igen látogatott gyűlést tartottak, melyen az egyes szónokok nagy tetszés mellett kijelentették, hogy a magyar munkások célja érdekeik megvédése és jogos követeléseik érvényesítése a hazai törvények keretén belül. Másik céljuk pedig erőfeszésen fellépni azon lelkiismeretlen büjtogatások ellen, melyek egy idő óta Magyarországon folynak s melyek célja a magyar munkásokat hazájok és istenök elhagyására és a létező társadalmi rend elleni erőszakos harara ösztökélni.

TÁVIRATOK.

Bártfa, jul. 22. (Ered. táv.) Erzsébet királyasszony ma este fél 8 órakor elhagyja Bártfa fürdőt. Hivatalos becszás nem lesz. Ha az idő megengedi, a királyné utközben felrúnd a esorbai tóhoz, onnan pedig Alsó-Tátrafüredre megy Frigyes főherceg látogatására.

Szófia, jul. 22. (Ered. táv.) Stambulov gyilkosainak ügyében a vizsgálatot erőfeszésen folytatják. Azon hír, hogy Bone Georgiev beismerésben volna, nem nyer megerősítést, azonban ugylátászik, hogy mindazok erősen kompromittálva vannak, kiket a hadkölkő Stambulov még megnevezhetett. Bone Georgievét és Tufekesievét fogva tartják.

Belgrád, jul. 22. (Ered. táv.) A hivatalos lap legujabb száma közli a szerb államadosság konverziójáról szóló szentesített törvényt.

Albano, jul. 22. (Ered. táv.) Palesztrinában a lakosság tegnap megtámadta a városbizát, összerombolt mindent, az iratokat pedig szétletpte. A lázadást a községi adók elviselhetetlen terhe okozta.

Brüsszel, jul. 22. (Ered. táv.) A liberálisok által titokban támogatott szociáldemokraták

mokraták folytatják az utcai tüntetéseket a tendenciózusan reakcionáriusnak és károsnak feltüntetett, de valósággal méltányos új iskolatörvényjavaslat ellen, mely a kath. iskolákat egy rangra helyezi az állami iskolákkal és nagyobb mértékben akar gondoskodni a vallásoktatásról. Mikor Lipót király tegnap Hilli külvárosba ment egy lokális érdekű kiállítás megsejlesztésére, a szociáldemokraták az uton ily felkiáltásokkal fogadták: Le az iskola-törvénynyel! Le a királlyal!

Városi és vidéki hírek.

— **Tisztelgés a megyés püspöknél.** Székesfejérvár közönsége vallás- és pártkülönbség nélkül megbotráncozott és szíve mélyéből rállaborodott az erkölcsi süllyedés azon jelein, mely dr. Steiner Fülöp megyéspüspök fenkölt és osztatlan tiszteletnek örvendő személyét hirlapi gyalázkodások tárgyává tette. Azért is a polgárság nagy része feliratilag sietett a becsület és emberi tisztességérzet, valamint a társadalmi béke és a kölcsönös hazafiai érzés nevében tiltakozni olyan gyanúsítások ellen, melyekkel a megyés püspököt illették. E célból a városnak ezernél több polgára, köztük az intelligencia jórésze, számos állami, városi, — valamint vasuti hivatalnok aláírt egy üdvözlő feliratot, melyet az aláírókkal együtt ma délnben nyújtottak át a jelenleg teési biatokán nyaraló dr. Steiner Fülöp püspöknek dr. Major Ferenc városi tiszti főorvos, Szekfü Ignác ügyvéd és Szekle Kristóf tekintélyes polgár. A felirat átnyújtása alkalmával dr. Major Ferenc rövid beszédet intézett a megyés püspökhöz, melyben újra kifejezte a város polgárságának mély sajnálatát és megbotráncozását mindazon támadásokkal szemben, melyeknek szennyező méltósága személyét soha sem illetheti és a melyek még szorosabba fűzték a polgárságot a megyés püspök köztiszteletben álló személyéhez. A megyés püspök szintén röviden, de megghatottan válaszolt és köszönetet mondott a város polgárságának ragaszkodásért. Az urak az egész napot mint a megyés püspök szívesen látott vendégei Teésen töltvén, délután visszatértek Székesfejérvárra.

— **József főherceg árvái.** Budapest székesfőváros közönsége József főherceg honvédfőparancsnokságának 25-ik évfordulója alkalmából, ezen örömműnnap maradáno emlékeül a honvédek árvái részére az illetőségre való tekintet nélkül a budapesti József fővárosban pedig 3 alapítványi helyet létesített. A főváros törvényhatósága ezen helyeknek f. évi szeptember 1-én való betöltésére pályázatot hirdetett s ezt közölte az ország minden törvényhatóságával. A pályázati kérvényeket f. évi augusztus hó 15-ig Budapest székesfőváros tanácsához kell benyújtani, a honnan azok a kijelölési jog gyakorlása végett József főhercegehez fognak feljlesztetni.

— **Zichy Gyula gróf primiciája.** Pótlólag írja nekünk nagylángi tudósítónk, hogy a primiciás édes atyja, id. Zichy János gróf a nap emlékére 100 frtot adott Schultiz István nagylángi h. plebánosnak a szegények közt való szétszétadás végett. A

primicián a már említettek kivül jelen voltak még dr. Klauze György szentszéki jegyző, dr. Szalay Hubert szeméniáriumi tanár és Schultiz István h. plebánus.

— **A palotakülvárosi kath. fiókhör** tekeverseny rendez, mely a *Kostyélék*-féle vendéglőben f. hó 25-én, esütörtökön veszi kezdetét; nyerceménytárgyak: egy dupla fedele aranyóra, egy arany nyakendő-tű, mely esetleg inggombnak is használható s egy művészi kivitelű ezüst dohány szelenc. Felhívjuk a közönség figyelmét az érdekesnek ígérkező versenyre, annál is inkább, mert a tiszta haszon a kör könyvtára javára fordítatik.

— **A katonai ügyi szakosztály** ma d. e. 11 órakor a váróház nagytermében Havranek József elnöke alatt ülést tartott, a mely alkalommal a város által megvett ugynevezett vörösa-lma-féle telken építendő csapatakórház tervrajzát részletesen megvizsgálták és kisebb módosításokkal jóváhagyás végett felterjesztették a miniszteriumhoz.

— **A megyei állandó választmány** ma d. e. 11 órakor Fiáth Miklós elnök alatt ülést tartott, melyen a f. hó 31-iki rendkívüli közgyűlés folyamán előtézendő ügyeket vitatták meg.

— **Személyi hír.** Daróczy István székesfejérvári kir. törvényszéki elnök f. hó 21-én megkezdte hét heti szabadságidejét és a kalendáriumában furdóba utazott. Tüvélléte alatt a törvényszék vezetésében dr. Madar Ferenc kir. táblai bíró fogja helyettesíteni.

— **Iparos-íjakkal dalköre.** Az „Iparos-íjakkal önközpör köre” tegnap d. u. 3 órakor rendkívüli közgyűlést tartott a Glatz-féle vendéglőben, melyen mintegy 250-en vettek részt. A közgyűlésen egyhangulag elhatározatot, hogy a kör saját kebeléből egy önálló dalkört alakít.

— **Eljegyzések.** Szabó Győző városi hivatalnok eljegyezte magának Kaszab Mihály helybeli polgár kedves leányát. Etelkát. — **Stefany István** őrmester pedig jegyet váltott **Héj** Ferenc kedves leányával, Rózával.

— **Tisztelgés Wlassicsnál.** Azon városi közgyűlési határozatból kifolyólag, mely szerint városunkban a közel jövőben egy felsőbb leányiskolát létesítenek, f. hó 18-án Wlassics Gyula vallás és közoktatásügyi miniszternél Fiáth Miklós báró vezetőse alatt egy küldöttség tisztozott, a melynek tagjai voltak: Havranek József polgármester, Alaghy Dezső iskolaszéki elnök, Fittler Béla tiszti főügyész, Felmayer Károly városi bizottsági tag és Göbel János György igazgató. A miniszter a küldöttséget egy óráig tartó kihallgatáson fogadta.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Kiss Zoltán, a budapesti törvényszék fogházi napidíjását a székesfejérvári kir. javítóintézethez tiszti irnokká nevezte ki.

— **Ezredőspontositás.** A 17-ik honvéd gyalog-ezrednek Veszprémben állomásozó két zászlóalja két nappal fűrésztő gyalog mars után ma érkezett meg Demeter őrnagy vezetése alatt Székesfejérvárra, hol a mai nappal ezredgyakorlataik megkezdődtek. A székesfejérvári honvédség kora reggel indult előjük s Csóor alatt találkozáva érdekes harcászati gyakorlatokat tartottak. Ezek befejeztével egyívó olvadva vonultak a városba, melynek határára a 24-ik vadász-zászlóalj zenekara fogadta az érkező vendégeket. *Say* altábornagy elismerő szavakkal fejezte ki megölédését a csapatok képzettsége és kitartása felett.

— **Halálozás.** Mély részvétellel vettük a gyászhirot, hogy zalathnai Bonel Gusztávné szül. Patai Izabella nolyó évi július hó 21-én reggeli 9 órakor hosszú és súlyos szenvedés s a halaldólok szentségeinek útjato felvétele után életének 29-ik, boldog há-

zasságának 8-ik évében az Úr végzésében való szelid megnyugvással jobb létro szenderült. A boldogultnak hült tetemeit ma d. u. fél 6 órakor helyezették nyugalomra a Szent-Háromságról címzett hosszútömetű sírkertben. Az engesztelő szent mise áldozatot holnap reggel 8 órakor mutatják be a Mindenhatóknak. A korán elhunytat özvegye, gyermekei, testvérei és rokonai gyászolják.

— **Tűzoltó-szemle.** Seidel Lajos rendőrfőkapitány, tűzoltó főparancsnok tegnap délután szemlélt tartott a zámosly tűzoltóság felett. A tűzoltóság Bátor Jenő ottani parancsnok vezénylote mellett végezte gyakorlatait, a melyeknek befejeztével Seidel Lajos főparancsnok megölédését és elismerését fejezte ki a tapasztalt rend, fegyelem és szakképzettség felett. A szemle után Bátor Jenő parancsnok egy minden tekintetben kitűnően sikerült nyári mulatságot rendezett az uradalmi parkban, melyben a környék intelligenciája nagy számmal jelent meg. A mulatság folyamán minden egyes tűzoltó nyerceménytárgyat kapott.

— **A rendőrség figyelmébe!** Többen panaszkodtak már, hogy a városi közfürdőnek a nők számára berendezett részét a csatornaparton sétáló katonák s néhány flatalember szemtelen magaviseletükkel élvezhetetlenné teszik. Loha beszédek, gúnyos megjegyzések, sőt a fürdő kerítésére való felkapaszkodás stb. mind olyan dolgok, a melyeknek megszüntetését a rendőrségtől várja a közönség.

— **Katonai menetgyakorlat.** A 12-ik uhlánus ezred 2. osztálytörzse, továbbá a 4. 5. és 6-ik százada f. hó 25-én Tolnáról utra kelnek és szabad menetekben Pakson, Német-Kéren, Alsó-Alapon, Sárbogárdon és Sárkereszturon át Székesfejérvárra jönnek.

— **Előléptetés.** A kereskedelem ügyi miniszter Ungár Armin posta és távirada gyakorlatait posta és távirada segédítészé nevezte ki a XI. listési osztály harmadik fokozatába.

— **Furfangos tolvaj.** Orosz Éva székesfejérvári szőlőhegyi özvegy asszonyhoz f. hó 19-én este egy idegen öreg asszony állított be azon kérelemmel, hogy adjon neki éjjeli szállást. Orosz Éva szívesen engedett a kérésnek, sőt a jövevényt még vasorával is megkínálta. Vasora után beszédbe eredtek, s az idegen többek közt azt mondta, hogy van neki egy 900 frtos takarékpénztári könyvecskéje s holnap, f. hó 20-án, ki is vesz néhány forintot. Erre Orosz Éva is bizalmas lett s elmondta, hogy neki is van egy 300 frtos betétkönyve s azt az idegen kíváncsiságára meg is mutatta. F. hó 20-án reggel együtt jöttek a piacra bevásárolni. Vásárlás közben az idegen asszony hirtelen eltűnt. Orosz Éva ekkor hazament s rómülve látta, hogy a takarékpénztári könyve nincs meg. Rögtön jelentést tett a rendőrségnek, a mely az ismeretlen tolvajút most erőlyesen nyomozza.

— **Eltűnt a láthatárról.** Rosmeier József rácalmási születésű, 49 éves, nős matróz megannyán a zajos fővárosi életet, elment sebb hazát keresni. Mivel a fővárosban s a vidéken megtalálható nem volt, a budapesti kapitányság elrendelte országos köröztesét.

* **Nevelőnek ajánlkozik végzett** theológus, egy vagy több évre főri családdhoz. Cime megtudható a kiadóhivatalban.

* **Kerestetik egy tiszta fehér nőstény gerlice megvétele.** Cim a kiadóhivatalban.

* **Kerestetik augusztusra elfogalható 3—4 szobás lakás földszint vagy emeleten esetleg kert használattal.** Jelentkezések e lap kiadóhivatalába kértnek.

* **Elvesztett** egy vörös köves arany gyűrű tegnap déli 1 és 2 óra között a Kossuth-utcaútól a sas-utcaig. A szíves megtaláló kértetik a gyűrűt akár a rendőrség, akár pedig szerkesztőségünk útján jogos tulajdonosának kezébe juttatni.

Szerkesztői üzenetek.

Nagyon kérjük katolikus hit-rokonainkat, hogy csak olyan lapokra adják pénzüket, amelyek katolikus meggyőződésünket tisztelik. Ne támogassuk bűnrészeséggel a zsidó sajtót, amely garasainkból palotákat emel-tet, de uton-útfélen pellenégre állítja hitünket és arcul veri katolikus hit-elveinket.

s. e. Török-Bálint. Kérjük így folytatni, de kissé, csak kissé rövidebben. A tp. megindíthatása végett kérjük közelebbi címét. — T. Antal urnak, D.-Ádony. Megindítottuk. — V. B. Galántha. Egy kissé gyengéske mindakettő. Már jobbat is küldtünk ugyane tollból. A jövő hónap elején küldünk egy kis nervus r. g.-ot. — Csákány. Nagyon helyes. Tessék csak folytatni! — Beregh. Mikor kapjuk az ígértet? — Perbál. Mindenesetre közeljük. Ez a téma különben még sokáig marad napirenden. — R. P. Zákány. Hasonló a karból-oldathoz, de csak orvosi rendeltetire lehet kapni. — L. F. Selmecbánya. Ne tessék aggodni. Megvan és időről-időre közlünk belőle. Nem mulja idejét. — K. Ő. Szajk. Köszönjük. Az előbbi küldemény még megvan és alkalomadtán közöltetik. — „Vasvármegye“ kitünő forrásának kiömléseit csak a ká-nikulával menthetjük.

Tőzsdei megbízásokat

jutányosan és lelkiismeretesen eszközöl

Lustig Miksa,
bank és váltóháza Budapesten,
Váci-körút 43.

Megbízható információk.

TELEFON 1070.

ALAPITTATOTT 1885.

VAN * * * * * UTÁNZOTT * * * * * „TOKAJI COGNAC“!

Nagyon olesó ugyan, de oly russz, hogy a legkisebb összeget sem éri meg! Különben nagyon könnyen felismerhető, mert

1. mert nem az egyedüli és csakis Tokajban létező „Első Tokaji Cognac-gyár“-ból származik,
2. a palackok címkeje ezen Tokaj város címerével nincs ellátva, mely

bejegyzett védjegye

az ELSŐ TOKAJI COGNAC-GYÁRNAK

TOKAJBAN.

A Tokaji Cognac tehát csakis akkor valódi, ha Tokaj város címerével van ellátva, jeléül annak, hogy az „Első Tokaji Cognac-gyárból, Tokajban“ származik, mely 1893/1894. évben, mint hiteles közjegyzői okirat bizonyítja, könyvei szerint **725130 liter bort dolgozott fel.**

Fenti eredeti Tokaji Cognac kapható:

Karl József és Fia, Kovács Pál és Tögl Gyula uraknál. Jobb vendéglő és kávéházakban, gyógyszerárakban.

Vezérképviselőség: Bergmann és Fia uraknál.

Az 1896-iki ezredéves országos kiállítási igazgatóság pártfogása alatt*) lévő

*) E pártfogást
DÁNIEL ERNŐ
magy. kir. keresk. min.
ur Ó nagym. 4512/95. sz.
feliratában biztosította.

„MENTOR“ Ellátási-Vállalat

BUDAPEST, Kerepesi-ut 22. szám.

az ezredéves országos kiállítást látogatók számára kibocsájt 42 frt értékben 1 frt heti, vagy 4 frt 20 kr havi befizetés mellett

Elszállásolás saját új szállóhelyciken. Étkezés a főváros és a kiállítás előkelőbb éttermében.

ELLÁTÁSI KÖNYVECSKÉKET

melyek a kiállítás egész tartama alatt 7 napra szóló

szoba-, étkezés-, közlekedés-, kiállítás- és szórakoztatási-szelvényeket,

1 kiállítási tombola-jegyet, végül egy 2000 koronás baleset-biztosítási bárcát tartalmaznak.

Egy ilyen könyvecskét, (2 személy is használhat, 4—4 napra, ha 6 frt 50 krral pótolva lesz.) — Előfizetéseket csakis korlátolt számban (az első részlet beküldése mellett) már most elfogadnak, valamint bővebb felvilágosítással szolgálnak:

A Budapest-Erzsébetvárosi Bank. — A „Mentor“ Ellátási-Vállalat.

Dr Morzeányi Károly Ehrlich G. Gusztáv
országgy. képvis. mint t. elnök. főv. biz. tag, gyáros, mint elnök.

Rózsa Lajos
igazgató.

Hegedüs Dániel
titkár.

Takács Zsigmond
az Első magy. áll. biz. tisz. közp.felügy. főv. biz. tag, és a szálloda-tulaj.

Stadler Károly

Székesfehérvári képviselőség: PINKÁSZ ZSIGMOND és FIA uraknál.

Prospektust kívánatra ingyen és bérmentve.